

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **B.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou A., so sídlom v B., v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát Mgr. J., proti povinnej **A.**, bývajúcej v Č., za účasti súdneho exekútora JUDr. E., so sídlom v Š., **o vymoženie 1.532,47 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 Er 192/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 28. novembra 2012 sp. zn. 10 CoE 125/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1.532,47 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinnej zaplatiť jej túto sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., so sídlom v B., zo 6. marca 2009 sp. zn. B.. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Dunajská Streda o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Dunajská Streda vydal 17. apríla 2009 súdnemu exekútorovi poverenie č. X.* na vymoženie vyššie uvedenej sumy (§ 45 ods. 1 Exekučného poriadku); uznesením z 3. apríla 2012 č.k. 12 Er 192/2009-14 exekúciu zastavil a rozhodol o trovách exekúcie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z exekučného titulu vyplynulo, že povinná ním bola

zaviazaná na peňažné plnenie z dôvodu nesplatenia úveru poskytnutého jej na základe zmluvy o úvere. S prihliadnutím na povahu účastníkov a obsah zmluvy dospel k záveru, že išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzal z názoru, že v exekučnom konaní je exekučný súd povinný už pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ex offio posúdiť povahu zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky), ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, a to z hľadiska jej primeranosti (priateľnosti), a teda jej platnosti. V zmysle tejto doložky sa strany dohodli, že spory zo zmluvy budú rozhodované v rozhodcovskom konaní a rozhodnutie bude pre obidve zmluvné strany konečné a záväzné. V danom prípade má súd za to, že rozhodcovská doložka takto formulovaná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ nevyjednal, ani nemal na výber, vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu a núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, z ktorého dôvodu sa prieči dobrým mravom, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ a ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľná, a teda neplatná. Z tohto dôvodu preto nemalo prebehnúť ani vlastné rozhodcovské konanie, a predložený rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Krajský súd v Trnave na odvolanie oprávnenej uznesením z 28. novembra 2012 sp. zn. 10 CoE 125/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti záverov exekučného súdu uviedol, že zmluvná podmienka, ktorá tvorí problematiku sporu, je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa, robí z povinnej slabšiu zmluvnú stranu v právnom vzťahu vyplývajúcom zo spotrebiteľskej zmluvy a súčasne sa takáto zmluvná podmienka prieči dobrým mravom. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci, ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, teda stať sa spôsobilým podkladom exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie oprávnená. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alebo aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 237 písm. d/, e/ a f/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Podľa názoru dovolateľky skutočnosť, že podmienky v spotrebiteľskej zmluve neboli individuálne dojednané, sama osebe nezakladá ich neprijateľnosť. To, že rozhodcovské konanie iniciovala oprávnená z titulu neplnenia si povinnosti riadne a včas zo strany povinnej, nemôže mať za následok neplatnosť rozhodcovskej doložky. Bola preto toho názoru, že rozhodcovská doložka bola dohodnutá v súlade so zákonom. Predložením návrhu na uzavretie rozhodcovskej doložky si oprávnená plnila povinnosť, ktorá jej vyplývala zo zákona o bankách. Ďalej uviedla, že právoplatný rozhodcovský rozsudok predstavuje pre exekučný súd prekážku *res iudicata*, tzn. že rozhodcovský rozsudok je nezmeniteľný a záväzný. Prvostupňový a odvolací súd rozhodli o neprijateľnosti zmluvného dojednania *ex offio* napriek tomu, že exekučnému súdu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva oprávnenie rozhodovať o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z úradnej povinnosti. Exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu. Súd nemá nahrádzať pasivitu spotrebiteľa. Nesprávnym rozhodnutím o zastavení exekučného konania sa oprávnenej odoprelo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriadiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O.s.p., ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/,c/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Z obsahu dovolania možno vyvodit', že oprávnená namietala vadu v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. Právomoc súdu je upravená v ust. § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania, prípadne aj postúpenie veci inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy sa nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ust. § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľka namietala nesprávnu aplikáciu a výklad zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov a Zákona o rozhodcovskom konaní, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námiетка dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. preto nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o (dovolateľkou namietanú) existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O.s.p.), táto tiež patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k jeho zastaveniu. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné,

ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej B., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej A., bývajúcej v Č., o vymoženie 1.532,47 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 Er 192/2009, na základe rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom (zriadeným zriaďovateľom R., so sídlom v B. zo 6. marca 2009 sp. zn. B. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p. konanie nezaťažila.

Konanie nie je zaťažené ani vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., lebo v predmetnej veci nebol zistený nedostatok návrhu na začatie konania (ako ďalšej podmienky konania, nedostatok ktorej vedie k zastaveniu konania). Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) zo strany oprávnenej ani nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená vo svojom dovolaní namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolateľka videla v tom, že súdy oboch stupňov jej odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade so zákonom. Uviedla, že súdy nemôžu preskúmať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť

pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule, a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3Cdo 122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to tak z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo 1/2012), ako aj z ustanovenia § 57 ods. 2 Exekučného poriadku.

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); treba pod ním rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či dovolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych

skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože povinne v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová